

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SCLOVENECC

Bollettino No 970

Intensa attività in Tripolitania

Posizioni di importanza tattica conquistate in Tunisia — Un grosso mercantile nemico colato a picco — Un sommergibile nemico affondato

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

L'attività combattiva è continuata ieri intensa in Tripolitania, squadriglio da bombardamento in piechata hanno battuto con visibili risultati, le colonne britanniche causando ad esse gravi perdite e rallentando l'avanzata. Reparti dei nostri presidi del Sud attaccavano con riuscita azione un nucleo blindato avversario distruggendo cinque camionette e prendendo alcuni prigionieri.

Nella regione tunisina proseguono, con l'appoggio di forti aliquote della arma aerea, le operazioni dei gruppi da combattimento italiani e germanici, sono state conquistate posizioni di importanza tattica tenacemente difese e fatte parecchie centinaia di prigionieri.

Nei duelli aerei della giornata quattro apparecchi venivano distrutti dalla caccia dell'Asse, che ne abbatté un altro nel cielo di Tripoli durante una incursione.

Presso le coste algerine una formazione di aerosiluranti al comando del tenente Giuseppe Cinichia attaccava — nonostante la violenta reazione controaerea — un convoglio americano centrando un grosso mercantile che era visto rapidamente colare a picco.

Una azione di nostri caccia bombardieri contro due sommergibili aveva pure successo: Una delle due unità, ripetutamente colpita è da ritenere affondata.

Non ha fatto ritorno dalla sua missione di guerra un nostro velivolo.

Una silurante in servizio di scorta nel Mediterraneo è andata perduta per attacco di sommergibili, buona parte dell'equipaggio è salva, le famiglie dei mancanti sono state informate.

Aeroplani nemici hanno sganciato stamane alcune bombe dirompenti nei dintorni di Noto: fra la popolazione un morto e undici feriti, non sono segnalati danni di importanza.

Nota al Bollettino: Il pilota del velivolo che ha colpito il sommergibile nell'azione citata dall'odierno Bollettino del Quartier Generale delle forze armate è il Maresciallo Rodolfo Bergamini.

Močno vojno delovanje v Tripolisu

V Tunisu so bile zavzete taktično važne postojanke — Velik sovražni trgovski parnik potopljen — Sovražna podmornica potopljena

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V Tripolisu se je včeraj nadaljevalo močno vojno delovanje. Eskadrole strmoglavih bombnikov so z vidnimi uspehi tolke po angleških kolonah, jim zadale težke izgube in jim zadrževale napredovanje.

Oddelki naših posadk na jugu so v uspešnih nastopih napadali nek nasprotni oklepni oddelek, uničili 5 avtomobilskih vozil ter zajeli nekaj ujetnikov.

V tuniški pokrajini se ob podpori močnih oddelkov letalskega orožja nadaljujejo boji italijanskih in nemških bojnih skupin. Zavzete so bile zagrizeno branjene taktično važne postojanke in prijetih je bilo več sto ujetnikov.

V dnevnih letalskih bojih so bila sestreljena 4 letala od Osnih lovcev, ki so zbili še eno letalo med napadom na Tripolis.

Blizu alžirske obale je skupina torpednih letal pod poveljstvom poročnika Giuseppe Cinichia brez ozira na silovit protiletalski odpor napadla angleško-ameriško spremeljevalno in zadelo velik trgovski parnik, ki so ga videli, da se je naglo potopil.

Uspešen je bil tudi nastop naših bombnikov-lovcev proti dvema podmornicama. Ena je bila ponovno zadeta in jo je smatrati za potopljeno.

Eno naše letalo se ni vrnilo iz vojnega poleta.

Neka torpedovka, ki je bila v spremeljevalni službi v Sredozemlju, je bila zgubljena zaradi podmornškega napada. Večina posadke je na varnem; družine pogrešanih so bile obveščene.

Sovražna letala so spuščala danes zjutraj razdiralne bombe v okolici Noto: med civilnim prebivalstvom je eden mrtev ter 11 ranjenih. Pomembne škode ni bilo.

Dodatek k vojnemu poročilu. Pilot letala, ki je potopil podmornico v današnjem vojnem poročilu Glavnega Stana Oboroženih Sil, je narednik Rodolfo Bergamini.

Madrid, 20. jan. AS. List »Alcazar« se v nekem dopisu iz Rima zopet bavi z vdorom italijanskih hitrih napadalnih sredstev v alžirsko pristanišče ter se pri tej priložnosti spominja prejšnjih smelih podvzetij v Suzi, na Maliti, Gibraltarju ter v Aleksandriji in poudarja njihove uspehe. Veliko vlogo igrajo pri tem italijanski pomorski strokovnjaki, ki grade ter izpopolnjujejo te ladje. List na kratko opiše ta napadalna sredstva ter se po-

klanja junaškim posadkam, ki so v čast italijanske mornarice, kajti tisoče ljudi se svobodno javlja za takšne nastope, čeprav se zavedajo skrajne nevarnosti, v katero se tako podajajo.

Berlin, 20. jan. AS: V zvezi s potopitvijo nadaljnjih svažnih ladij s strani nemških težkih bombnikov ob alžirskih obalah, se je zvedelo za naslednje podrobnosti: Nočni napad je bil izveden v jasni noči, ko je svetila luna. Navzlic močnemu protiletalskemu odporu se je nemškimi letalom posrečilo spustiti bombo za bombo na jasno razločujoče se cilje. Dve prevoznici sta bili tako v polno zadeti in sta se po silovitih eksplozijah kmalu potopili. Imeli sta skupno okoli 12.000 ton. Kmalu nato sta bili zadeti še dve drugi srednjeveliki ladji in težko poškodovani. Vsaka je imela okoli 4000 ton. Na poznejšem letalskem ogledniškem poletu je bilo ugotovljeno, da sta se tudi ti dve ladji potopili.

Rim, 20. jan. AS. Zanimiva revija »Illustrazione Romana«, v kateri odseva miselnost visokih cerkvenih in svetnih osebnosti, je v svoji novi številki objavila naslednji zanimiv uvodnik:

»Ko je bila ta številka v tisku, so najnesrečnejše kronike te vojne zabeležile neverjetno in nezasičeno dejstvo: divje bombne napade angleškega letalstva na naša lepa, delovna mesta Genova, Torino, Milano, Palermo, Napoli in Savona, ki so prenašala barbarski divji letalski napad Albionu ter so s ponosno nepremagljivo duhom žrtvovala svoje nočno in dnevno mučeništvo na sveti oltar Domovine. Toda s kakšnimi besedami ne bo mogoče nikdar dovolj ožigosati zločina angleških letalskih roparjev, ki v svojih najpodižnejših zločestih prekašajo antične roparje ter s svojo morilsko in razdejalno besnostjo uničujejo prebival-

Junaški bataljon »Gemonac«

Berlin, 19. jan. AS. Večerni listi objavljajo z velikim poudarkom poročilo nekega vojnega dopisnika o italijanski diviziji »Julia«. Potem ko so omenili, da je bila divizija »Julia« častno omenjena pretekli dnevi v vojnih poročilih nemških oboroženih sil zaradi svojega oboroženega zadržanja v obrambnih borbah za Don, objavljajo listi v celoti dopis o dogodku, katerega junak je bil bataljon »Gemonac«. Planinci bataljona »Gemonac« so branili neko postojanko, ki se vriva kakor potok v Don, ko so jih Sovjeti s številčno močnejšimi silami nenadoma napadli. Planinci bataljona »Gemonac« so z vso mirnostjo pustili, da se je sovražnik približal s svojimi ladjami, s katerimi je z lahkoto prekorakal reko, pokrito s tanko skorjo ledu. Ko so bili Rusi v hoteni razdalji, so planinci začeli uporabljati svoje orožje. Kakor toča ognja so se vsule krogle na rdeče, ki so drug za drugim, zaključuje dopis, popadali v reko.

Strašna obsodba angleškega divjaštva

stvo naših največjih mestnih središč, podirajo cerkve in bolnišnice, posvečene največji in najbolj človeški ljubezni? Ali bo najbolj kruto in zločinsko nasilje imelo premoč nad življenjem tolikih bitij? Ali zlasti v tej naši vojni proti polutanski bogataški zvezi ne bodo slabe sile podlegle dobrim silam? In zlasti naša zavest vernih se dviga, da z žarečimi besedami gnusa očiglasno barbarstvo naših sovražnikov, ki se bore za zaničljivo stvar kratkovidnega samoljubja proti mladim in revnim narodom, ki imajo sveto pravico do življenja in proti katerim uporabljajo sovražniški podla sredstva smrti in razdejanja, zanikajo pravico in smisel človečanstva ter morale. Ali se ti moderni barbari ne boje pravice in božjega maščevanja, pravice in maščevanja, ki danes napolnjujeta z najtrdnjejšimi sklepi bojnega duha in najtrdnjejšo zvezo med osmimi armadami?«

Nova albanska vlada

Quasim Blaca. Novi predsednik albanske vlade Ekrem Libohova se je rodil v Argirokastru 1882. Bil je kornijski častnik, potem pa podprefekt v Valoni in prefekt v Camuriji. Simpatije za Italijo je kazal že od prejšnje svetovne vojne, med katero je bil v stiku z italijanskimi vojaškimi oblastmi. Uveljavil se je v političnem življenju svoje države in je bil od 1919 do 1921 albanski odposlanec pri italijanskem zunanjem ministrstvu, 1925 pa je bil imenovan za odpravnika poslov pri Kvirinalu. Po raznih službah v Albaniji so ga l. 1933 poslali kot albanskega ministra v Pariz, od koder so ga poklicali v Tirano za zunanjega ministra. Lani je bil imenovan za podpredsednika albanske trgovske banke, Ekrem Libohova je človek z visoko omiko in izobrazbo ter je bil v različnih razdobjih svojega življenja vedno navdušen prijatelj Italije.

Prazni sovjetski poskusi pri Petrogradu

Berlin, 20. jan. AS: Od Leningrada do Kavkaza se brez prestanka nadaljujejo srditi boji. Nemci, Italijani, Romuni, Španci in Madžari se junaško udeležujejo zimske bitke, v kateri igra boljševizem za vse in skuša z vztrajnim naporom zavzeti zgubljena ozemlja in kmetijski bogastvo. Borba je največja in najodločilnejša, kar jih je bilo doslej v zgodovini. Od nje je odvisna usoda naše civilizacije in naše celine.

Moskva zopet trobi v svoji propagandi in oznanja zmago za zmago. Zadnja sovjetska poročila celo pravijo, da je bilo 16 mesečno obsedanje Petrograda razbito, češ da so ruski napadalni od-

delki zavzeli Schlüsselburg. To poročilo ima takšno podlago, kakor zloglasno poročilo, da je bila uničena posadka v Velikih Lukih in da so Nemci zgubili važno trdnjavo na progi Riga-Kalinin.

Po točnih poročilih iz pristojnega vira se je res povečala sovjetska ofenziva južno od Ladoškega jezera, ki bi rada združila obroč okoli Leningrada, toda ponovni sovražni napori niso dosegli pozitivnih uspehov. Zadnje dni so tu in tam vdrl v nemški obrambni sistem. Toda ti vdori so bili takoj uničeni. Boljševiki so še daleč od Schlüsselburga in odslej še nimajo nikakršnega izgleda, da bi se lahko polastili te strateško važne točke.

Najvišje romunsko odlikovanje generalu Paulusu

Bukarešta, 20. jan. AS. Nemški general Paulus, poveljnik armadne skupine na odseku pri Stalingradu, je bil odlikovan od maršala Antoncesca z redom Mihaela junaka, ki je največje romunsko vojaško odlikovanje.

Kritična seja angleškega parlamenta

Stockholm, 20. jan. AS. Londonski dopisnik lista »Svenska Dagbladet« poroča, da se je včeraj začelo v Londonu novo parlamentarno zasedanje, na katerem utegne priti do nepričakovane razvoja. Tako zatrjuje list »Evening News«, da bo

Dokument o anglosaški politiki v srednji Evropi

Berlin, 20. jan. AS: Praški list »Lidove Noviny« je objavil dokument, ki je bil odkrit v arhivu bivšega češkoslovaškega zunanjega ministrstva in vsebuje stenografski zapisnik o pogovoru, ki sta ga imela novembra leta 1937 Beneš in takratni zunanji minister Krofta. Kakor pravi dokument, je takrat dejal Beneš svojemu ministru: Angleži se nikakor ne morejo pomiriti z Nemci. Njihov interes je, da ostane naša država stalna pretveza za konflikt z Nemčijo. Zato njihova politika vedno niha med da in ne, hoteč preprečiti vsak naš neposredni pakt za dokončno pomiritev z Nemčijo, ki bi očistila vsako slabo voljo ter odpravila vsako nezaupanje. Angleži in Francozi nas ščuvajo

proti Nemčiji ter se nas poslužujejo kot orožja za svojo politiko. Tudi »Börsen Zeitung« danes zjutraj na kratko komentira besedilo te izjave in navaja, kako sta se Anglija in Francija vedno strinjali v tem, da sta vzdrževali v Evropi in posebno v srednji ter jugovzhodni Evropi moten položaj, ki je preprečeval vsak sporazum. Bivša Češkoslovaška je morala biti med sateliti zahodnih sil stalna puščica ob nemškem boku. Beneš — nadaljuje list — je tudi takrat (če tudi tega nikdar ne prizna) razumel, da utegne njegova država kot orožje objestnosti in nasilnosti v rokah Angležev in Francozov lahko končati s poginom v prepadu zločinske politike.

Sovjetski napadi v Kavkazu zavrtnjeni

Junaški branitelji področja pri Stalingradu — Pri Ilmenskem jezeru je bila uničena obkoljena nasprotna skupina — Sovjetski napadi pri Ladoškem jezeru zaustavljeni

Hitlerjev glavni stan, 20. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V severozapadnem delu Kavkaza so zavrnile nemške, romunske in slovaške čete krajevne sovjetske napade.

Začenjajoče se južno vreme otežkoča med Kavkazom in Donom bojno delovanje na obeh straneh. Šibkejše sovražnikove sile so bile tamkaj deloma v protisunkih uničene po ogorčenih borbah.

V bojnih odsekih donskega področja so nemške čete s podporo letalstva ustavile sovražnikove napade v mestoma zelo hudih borbah. Na odseku ene pehotne divizije je bilo pri tem uničenih 10 oklepnih voz.

Branitelji prostora pri Stalingradu so ubranili kljub hudemu pomanjkanju v neomajni borbi vse sovjetske napade.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera je bila obkoljena nasprotna bojna skupina popolnoma uničena. Lasni napadi so vrgli sovražnika v njegove prejšnje postojanke; razbremenilni poskusi pa so bili zavrnjeni.

Močnejši sovražnikovi napadi jugovzhodno od Ladoškega jezera so se izjalovili v hudih borbah, pri čemer so bili krajevni vdori v protisunkih zaustavljeni ali razčiščeni.

V Severni Afriki trajajo premikalni boji na fronti nemško-italijanske oklepne armade dalje. Nemško italijansko letalstvo je prizadelo sovražniku hude izgube v oklepni vozovih in motornih vozilih.

Na tuniškem področju so se nadaljevali napadi nemško-italijanskih bojnih skupin z učinkovito podporo letalstva. Zavzete so bile nadalje postojanke in privezeni nad 1000 ujetnikov. Na nekem sovražnikovem letalskem oporišču so nastali po letalskih napadih obsežni požari. Ponoči so bile ponovno bombardirane pristaniške naprave v Boni. Dve trgovski ladji, ki sta bili po zadnjem poročilu pred Bono poškodovani, sta se potopili. S tem je sovražnik izgubil pri letalskem napadu v noči od 18. na 19. januar 4 trgovske ladje s skupno 20.000 tonami.

Neka nemška podmornica je potopila zapadno od Orana iz močno zavarovanega konvoja 4000-tonski parnik.

Berlin, 20. januarja. Mednarodna poročevalska agencija poroča v zvezi z boji na vzhodnem bojišču, da so pri sovjetskih poskusih, vreči ob srednjem Donu v boj nekaj konjeniških skupin in oklepni edinic, da bi utrole pot ostali vojski, nemški oddelki zadali tem enotam strahotne izgube in uničili nad polovico njihovih tankov. Najprej se je sovražnim tankom posrečilo nevtralizirati nem-

Gogoljeve Ukrajinske povesti

Prihodnja knjiga Slovenčeve knjižnice

V kratkem bo v »Slovenčevi knjižnici« izšlo delo, ki bo gotovo zadovoljilo vse sloje našega občinstva, ki tako rado čita in ima visoko razvito lepčutost. To so Ukrajinske povesti Nikolaja Vasiljeviča Gogolja, ki so bodisi v celoti bodisi posamič že davno prevedene v vse omikane jezike sveta. Tudi pri nas so bile nekatere izmed njih že prevedene od raznih avtorjev, od tega pa je preteklo že par desetletij in so ti prevodi raztreseni po najrazličnejših izdajah in knjižnicah. Da bi podal slovenskemu človeku celotno zaokroženo sliko o ukrajinski deželi in njenem, z bohotno pa ostro in duhovito domišljijo obdarenem narodu, kakor ga je zajel v svoji duši in ga z nedosežno poezijo poveljal njega največji pisateljski genij, Nikolaj Gogolj, je g. Franc Terseglav zdaj prevedel vse povesti, ki so iz Gogoljevega peresa prvič izšle v letih 1831 in 1832 pod naslovom »Večeri na pristavi blizu Dikanjke«.

Najgrozljivejša izmed teh povesti, ki zvesto odseva ukrajinsko dušo, njene fantastične globine, njeno ostro duhovitost in šegavo nprav, njeno strastno ljubezen do življenja, ki črpa iz junaških tradicij bogate in z opojno poezijo prežete zemlje, je »Vijs«, ki jo je prevajalec postavil na čelo in jo v svojem uvodu pojasnil v njeni tako zelo pomembni simboliki. To je povest kijevskega seminarista, ki je ubil čarovnico, katere se mu zato v zapušteni cerkvi na daljni stepi strašno mašuje. Sledi najčarnejša izmed vseh ukrajinskih povesti »Božična noč«, v kateri se ukrajinska dežela kar blešči v svoji oslepljajoči zimski lepoti in se najrazličnejši tipi ukrajinskega ljudstva — gizdava vaška lepota, sladostni kmetski voljak, pijanski in leni a hrabri Zaporozec, opeharjeni vrag, vaški slikar samouk, razbrzdane klepetulje — vrstijo drug za drugim v pestrem kolu. Kakor v teh povestih ima vrag važno vlogo tudi v »Sejmu v Soročincu«, kjer nečista sila strah lahkoverne ljudi, da nas vsaka stran sili na pristranski smeh: vrhatega sleparja narod in uganjajo burke prekanjen cigan, zviti židovski krmar na razposajeni fantje, vse pa zaključuje bujno vesela svatba, kakršne je v starini poznala samo Ukrajina. Neizrečno mila poezija je razlita nad zemljo in ljudmi v »Majski noči«, v kateri je resnica, kakor v vseh Gogoljevih ukrajinskih povestih, tako čudovito spojena s pravilno fantastiko, da ne veš, ali bdiš ali sanjaš. Grozna sila izvennaravne demonije se nam podobno kakor v »Vijut razkriva v »Kresni noči«; v tej povesti je pa že

Razdeljevanje sira

Prehranjevalni zavod Vis. Komisariata poziva vse trgovce, da morajo dvigniti najkasneje do 24. t. m. sir za mesec januar in sicer vsak pri onem veletrgovcu, pri katerem ga je dobil v mesecu decembru. Navodila glede razdelitve sira potrošnikom bodo objavljena naknadno.

Razdeljevanje krmil za prašiče

Pokr. Prehr. zavod obvešča vse rejce prašičev na področju mestne občine Ljubljana, da bo v tekočem tednu delil močna krmila za prašiče. Rejci, ki želijo dobiti krmila, bodo prejeli nakaznice pri Prevodu, oddelek za krmila, Gosposka ul. 12, priležje levo, in sicer: 21. t. m. rejci z začelnico A do J, 22. t. m. rejci z začelnico K do P, 23. t. m. rejci z začelnico P do Z.

Športniki, ali že veste...

... da se je vodstvo italijanske plavalne zveze nedavno posvetovalo v Rimu o mednarodnem sporedu bodoče sezone. Tu so sklenili, da bodo priredili letos mednarodne plavalne tekme z Madžari, Hrvati, Španci in Nemci.

... da je japonski plavalni šport zelo močan, da pa velja to samo za discipline moških? Nasprotno pa je ženski plavalni šport na Japonskem šele v povojih. Sedaj poročajo o novi zvezdi v japonskem ženskem plavalnem športu. Tu mislijo na 16 letno Fumiko Hatano, ki je preplavala 100 metrov prosto v 1 minuti 14,2 sekundah. Čas je razmeroma dober, moramo pa dodati, da plavajo evropska dekleta tudi izpod 1 minuto 10 sekund in da smo imeli tudi že v Ljubljani plavalce, enakovredne japonski prvakinji Fumiko Hatani.

... da so se vrnilo člani nemške državne nogometne reprezentance po tekmi s Slovaki spet k svojim vojaškim edincem na bojišče? Zaradi tega bo morala nemška nogometna zveza za letošnji omejitveni spored mednarodnih srečanj. Po izjavi državnega športnega vodje pa sodimo, da ne bodo brez mednarodnih tekem. V dogovorih so s Slovaki, Rumuni, Španci in Bolgari, s katerimi nameravajo prirediti meddržavne tekme na zelenem polju.

... da so Švicarji za letošnji konjske dirke v St. Moritzu, namesto teh pa bodo priredili zimske dirke v Arosi. Tu bodo tekmovali 7. februarja tudi v jöringu na smučeh.

Iz vzrokov vojne nastaja otrožje miru

POT POLITICNE MOČI PETROLEJA

In v Dearnbornu je prav tedaj prišel s svojimi poizkusi sin kmeta. Delal je dan in noč na nekem starem skledju in s svojim zbijanjem kratil spanec sosedom. Tem se še sanjalo ni, da bo ta mladi motilec njihov spazja v kratkem vzemirni celine zemlje. Kdo je bil ta mladenič? Imenoval se je Ford in je postal kmalu najbolj mogočen Rockefellerjev zaveznik in eden izmed največjih povzročiteljev napredka v petrolejski industriji.

Ne, poslej ni bil petrolej nič več pozabljen. Po dveh tisoč letih je postal gonilna snov strojev in tudi — politike.

Kjer je stala preprosta čistilnica perzijskega khana, sta dala zgraditi brata Nobel cel gozd vrtilnih stolpov v Bakuju, Rotschildi pa so napravili ruski petrolej za eno izmed najbolj pomembnih sil. Anglija hoče petrolej, Francija, Nemčija, Belgija. Leta 1870 se je pojavil prvi petrolejski parnik, belgijska 700-tonska ladja »Charles«, ki je vzdrževala reden promet med New Yorkom in Evropo. Leta 1930 je znašala skupna tonaža tankovskih ladij desettisočkrat več — 7 milijonov ton. Okoli 1500 tankovskih ladij, zmožnih morske plobe, je danes v obratu, med temi jih je 430 pod ameriško zastavo. In večina teh je last petrolejske družbe Standard Oil. Kajti Rockefeller ni počival ob iznajdbah njegovega časa, zlasti ne ob tistih, ki so koristile njegovi petrolejski trgovini. V ameriški petrolejski industriji si je prisvojil vodilno mesto. Svetilno olje, mazilno olje, bencin — vse to je donášalo milijone in milijone v Rockefeller jih je potreboval. Do leta 1882 ni bila Standard Oil še nič drugača kakor združitev 39 tih neodvisnih družb, od katerih je delala vsaka zase. Edine so bile le v tem, da so plačevale enako ceno za petrolej, zahtevale enako ceno za rafinacijske proizvode in se posluževale skupnih prevoznih sredstev. Zdaj so nakopičile te družbe ves svoj denar na en kup in prenesle svoje poslovno vodstvo na devet »trustest«. Predstojnik teh je

bil Rockefeller. Skupen kapital je zdaj znašal 75 milijonov dolarjev. Rockefellerjeva in Flaglerova finančna moč se je v 15 letih potisočila. Če pokažemo v denarju Rockefellerjevo pot, dobimo tole sliko: Leta 1858: največ 500 dolarjev premoženja. Leta 1865: ima že 50.000 dolarjev premoženja. Leta 1870: — 31 let mu je, pa je že milijonar. Leta 1885: stokratni milijonar. Leta 1900: ima po davčni cenitvi premoženje v vrednosti 1 milijarde dolarjev. Leta 1910: ima v denarju 2 milijardi dolarjev, za 5 milijard mark v premoženju.

Standard Oil Co. je prodala dnevno leta 1870 600 sodov petroleja. 50 let pozneje prodaja dnevno 200 milijonov sodov. Kapital Standard Oil of New Jersey je dosegel leta 1932 1 milijardo 900 milijonov dolarjev. Skupno z drugimi Standard družbami je bil tedaj cenjen kapital trusta na 24 milijard mark. Poleg tega so dobički tečajev: delnica družbe Standard Oil of Indiana z imensko vrednostjo 100 dolarjev je bila vredna že leta 1911 3000 dolarjev, leta 1936 pa že 36.000 dolarjev.

V letu 1932 sem obiskal Rockefellerja na njegovem posestvu v Pocantico. Prišel sem v palačo s krasnim pogledom na Hudson, na obkren zalivski prostor v izmeri 21 hektarov, videl sem umetnostne zaklade in dragocena drevesa. V vsem tem prostoru se je gibala cela vojska detektivov, varuhov petrolejskega kralja. Ko sem čakal, mi je pripovedovala gospa Johnson, njegova dolgoletna hišna gospodinja, da Rockefeller ni ne kadil, ne pil vina, da je hodil redno spat ob devetih, vstajal pa je ob sedmih, veliko prebral časopise, komaj pa kakšno knjigo, da je zelo rad in mnogo poslušal radio in se posebno zanimal za orgelsko in domačo glasbo. Tudi v kuhinjo je večkrat prišel. Veliko je potoval, pri čemer je imel to slabost, da se je rad dal fotografirati in se pogosto razkazoval našemu ljudu, da bi vzbujal zanimanje in pozornost.

Kaj bo ta stari mož, ki ga je njegov brat Frank tako sovražil, da je dal odstraniti krsto svoje žene iz skupne grobnice, kaj bo ta rekel o svojem življenjskem delu?

Gogoljevih umotvorov in slika žalostno životarjenje in konec petrolejskega uradnika Akakija Akakjeviča. Tudi tej povesti je prevajalec napisal v uvodu komentar.

Prevod g. F. Terseglava, ki se je kolikor mogoče tesno oklepal izvirnika, ne da bi delal sile duhu slovenskega jezika, ima svojo vrednost tudi zaradi tega, ker je prevajalec napisal povestim tudi uvod, v katerem nam podaja duhovni lik pisatelja N. V. Gogolja, ki ni bil samo velik umetnik, ampak tudi globok religiozni genij, čigar iskanje, borbe, trpljenje in smrt bo slovenskega čitatelja globoko pretresla. Na koncu je prevajalec dodal knjigi »Splošne pripombe«, tako da bo čitatelj knjigo prebral z resničnim pridom, ker se mu poljsanujejo izrazi, pojmi in stvari ukrajinskega življenja, navad in zgodovine, ki so na splošno malo znane.

Gospodarstvo

Evropska prehrana

V nemški reviji »Nemška kmetijska politika« je objavljenih več zanimivih člankov o vprašanju prehrane. Iz razprave dr. Wirza je posneti, da je industrializacija v Nemčiji vodila do znatne preusmeritve v prehrani. Prehrana je vedno bolj prehajala od razstinskih na živalske proizvode. Leta 1940 je znašal delež živalskih proizvodov pri potrošnji v Nemčiji 14, leta 1938 pa 34%. Tudi zmanjšanje potrošnje žita od 200 na 86 kg letno je privedlo do znatne izgube dragocenih hranilnih snovi. Tako zbrane civilizacijske bolezni so v glavnem povzročene po spremembah v prehrani, to so n. pr. gniloba zob, nato bolezn zaradi snovnih izprememb, srčne in druge bolezni. Zato bo zopet potrebno povišati delež kruha pri prehrani. Za krompir velja prizadevanje, da je treba gojiti boljše vrste, zlasti one, ki imajo dovolj vitaminov C. Da bi bila prehrana nemškega naroda na najvišji stopnji, bi moralo nemško ljudstvo porabiti trikrat toliko sadja in zelenjave, kolikor je je porabilo pred vojno. S tem bi se v zdravstvenem oziru prehrana zelo izboljšala.

Dr. Mielck razpravlja o samoprehrani evropskih držav in prihaja do naslednjih zaključkov: Povprečno se za proizvodnjo živalskih živil porabi sedemkrat več površine kot za proizvodnjo rastlinskih živil. To dokazuje, da narod, ki troši mnogo mesa, masti, jajc itd., potrebuje mnogo večjo površino kot narod, ki imajo rajši rastlinsko prehrano. Z ozirom na kalorijsko vrednost ima ena tona rastlinskih proizvodov samo za eno petino manj kalorij kot ena tona živalskih proizvodov. Kar tiče samoprehrane, je v Evropi na najslabšem Belgija, nato sledi Norveška, Švica in Grčija, v skoraj isti vrsti pa so Nemčija, Francija in Holandija. ki imajo 82—85% vse potrošnje z domačo proizvodnjo, Anglija na pr. ima samo 25% potrošnje krito z domačo proizvodnjo.

Anglija vključ temu, da bo mnogo prostora pretevorila v njive, na slabšem glede prehrane kot celinska Evropa, kjer so kraji s presežkom živil, tako da se lahko Evropa prehranjuje sama sebe.

Kmetijski sejmi v Veroni bo tudi letos od 7. do 15. marca. Sejmu je priključena tudi razstava konj.

Nova velika družba za prevoze v Grčiji je bila ustanovljena v Atenah z glavnico 100 milijonov drahem in imenom Nea Ellas.

12 novih tvornic za proizvodnjo sintetičnega bencina v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da je do

konca leta 1942 nastalo v Nemčiji 12 novih tvornic za sintetični bencin, katere je »ogrnila organizacija Todt. Vodnoelektrične naprave in specializirano osebje so bili preneseni iz zahodne Nemčije v vzhodno Nemčijo. Večina delavstva v teh 12 novih tvornic je prišla iz dolske kotline. 40.000 zidarjev, ki so bili dosedaj zaposleni pri gradnji tvornic in delavskih hiš, je sedaj šlo nazaj na vzhod, kjer bodo zgradili ukrajinski težko industrijo.

Zamenjava bivšega jugoslovanskega drobiža na Hrvaškem. Kot je znano, je bivši jugoslovanski drobiž izgubil svojo vrednost kot plačilno sredstvo na Hrvaškem. Po obvestilu hrvaškega finančnega ministrstva zamenjajo stari kovani drobiž za nove hrvaške bankovce Hrvaška drž. banka, Poštna hranilnica, Drž. hipotekarna, Hranilnica HND z vsemi podružnicami ter tudi vse pošte.

Povišanje tarif hrvaških železnic. S 1. februarjem nameravajo hrvaške drž. železnice znatno zvišati blagovne tarife. Za vagnske pošiljke je predvideno 30%, za kosovne pa 50 odstotkov.

Dve novi veliki podjetji na Hrvaškem. Osnovana je bila v Zagrebu d. d. Dom za trgovino s tekstilijami na veliko z glavnico 20 milijonov kun. Družba bo prevzela imovino razlaščenih trgovskih podjetij Milinov, Zagrebački magazin Vurdela in Bratje Klein. — Za izkoriščanje odpadkov, zlasti goriv, je bila ustanovljena d. d. z glavnico 10 milij. kun, od katere je predhodno vplačanih 3 milij. kun, »Sirovinac«. Člani ravnateljstva so uradniki Polita.

Sklad za izenačenje cen na Hrvaškem. Hrvatska vlada je osnovala poseben sklad v znesku 2 milijard kun za izenačenje cen. Dohodki tega sklada bodo prišli v glavnem od povečanja državnih trošarin na žganje, spirit, čaj in kavne nadomestke. Nadalje bo uveden tudi poseben dodatek k trošarin na sladkor in olje. Dočim je znašala normalna trošarina na sladkor 20 kun pri kg, znaša dodatek 60 kun na kilogram.

Zvišanje vlog v francoskih bankah. Vloge v francoskih bankah so znašale s 30. septembrom leta 1942 161 milijard frankov, dočim so sredi leta znašale vloge 148, dne 31. marca 1942 pa 139 milijard franc. frankov.

Bolgarske dobave živil Grčiji. Grško ministrstvo za prehrano sporoča, da je prišlo do posebnega sporazuma med Grčijo in Bolgarijo, po katerem bo Bolgarija dobavila večje količine živil. Med drugim pričakujejo prihodnje mesece dobavo 5000 ton fižola iz Bolgarije, nadaljeje pošiljke drugih živil pa bodo tudi znatne.

Priročnovalni tečaji za krojače, šivilje in čevljarje v Ljubljani

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino bo priredil za krojače, krojačice in čevljarje v Ljubljani priročnovalni tečaj, ki bo v prostorih tehnične srednje šole.

Tečaji za krojačice in čevljarje se pričeta 1. februarja ob 6 popoldne.

Interesenti naj se zgledajo osebno ali vložijo s 4 lirami kolkovane prošnje do 30. januarja t. l. pri Visokem komisariatu v Ljubljani, Erjavčeva cesta 12, kjer dobe tudi vse potrebne informacije.

Novosti Vseučiliške knjižnice

- Angelini A.: Principi di legislazione del lavoro, Roma 1938. (67.115)
 Armellini G.: Trattato di astronomia siderale, Bologna 1925—36. (67.238)
 Brunelli P. E.: Le macchine a vapore, Torino 1934. (II 67.259 — 2)
 Camerani S.: Bibliografia medica, Firenze 1940. (II 68.060)
 Carnelutti Fr.: Sistema del diritto processuale civile. Padova 1936—39. (II 68.069)
 Cartesio nel terzo centenario del »Discorso del metodo«. Milano 1937. (II 66.025 — 19)
 Caruffa E.: Aviazione moderna, Torino 1931. (67.249)
 Chiesa e stato. Studi storici e giuridici per il decennale della conciliazione tra la S. Sede e l'Italia. Milano 1939. (II 64.489 — 11/63)
 Colonnelli G.: Scienza delle costruzioni, Torino 1941. (67.247)
 Conferenze virgiliane. Tenute in commemorazione del bimillenario virgiliano. Milano 1931. (II 64.489 — IV/12)
 Croce A.: Elementi di aviazione. Roma 1933. (II 67.261)
 Damiani G.: I russi di poeti e prosatori italiani nella storia della letteratura polaca. Firenze 1937. (II 68.180)
 Del Piro, N.: Il teatro per il popolo, Roma 1941. (67.199)
 Devoto G.: Storia della lingua di Roma. Bologna 1940. (II 67.258 — 23)
 Dizionario, Nuovo, dei comuni e frazioni di comuni del Regno d'Italia, Roma 1940. (II 68.068)
 Ducati P.: L'arte classica, Torino 1939. (II 68.190)
 Fano G.: Geometria non euclidea, Bologna 1935. (67.255)
 Ferraris L.: Musculi elettriche, Grandezze elettriche e magnetiche, macchinario ed impianto elettrico. Torino 1932. (II 67.259 — 1)
 Giacchi O.: La giurisprudenza ecclesiastica nel diritto italiano, 1937. (II 64.489 — II/57)
 Graziosi P.: Nuovi graffiti rupestri scoperti nella Libia orientale, Roma 1938—39. (II 68.073)
 Graziosi P.: Qualche osservazione sulla nuova statuetta preistorica italiana, Firenze 1939. (II 68.053)
 Graziosi P.: Su alcune pitture rupestri dell'Uadi Takisset, Firenze 1939. (II 68.054)
 Guida generale di Trieste e della Venezia Giulia. Trieste 1938. (67.248)
 Hegel nel centenario della sua morte, Milano 1932. (II 68.025 — 23 b)
 Italia e paesi di lingue slave, Firenze 1936. (68.043)
 Lloyd L.: La pittura del ottocento in Italia, Firenze 1939. (II 67.267)
 Manuale di meteorologia nautica con atlante meteorologico, Genova 1942. (II 67.254)
 Mantini V.: Trattato di diritto penale italiano, Torino 1940. (II 68.059)
 Maruffi P. L.: Elementi costruttivi con dizionario di termini edili, Padova 1941. (II 67.262)
 Mira G.: Vicende economiche di una famiglia italiana del XIV al XVII secolo, Milano 1940. (II 64.489 — III/22)
 Morgan, Th. H.: Embriologia e genetica, Torino 1938. (67.198)
 Morselli E.: Corso di scienza della finanza pubblica, Padova 1939. (II 68.064)
 Norme per le osservazioni meteorologiche a bordo delle navi, Genova 1941. (II 67.271)
 Paresce G.: Espansione del corporativismo all'estero, Roma 1934. (II 67.315)
 Pica A.: Nuova architettura nel mondo, Milano 1938. (67.171)
 Pierantoni M.: Nozioni di biologia, Torino 1940. (II 67.320)
 Pistolesi E.: Aerodinamica, Torino 1932. (II 67.259 — 1)
 Rava A.: Istituzioni di diritto privato, Padova 1938. (II 68.058)
 Rivista della Società filologica friulana G. I. Ascoli. Udine 1939 — (II 67.319)
 Romano S.: Corso di diritto internazionale, Padova 1939. (II 68.062)
 Rostagni A.: La letteratura di Roma repubblicana ed augustea, Bologna 1939. (II 67.258 — 24)
 Rubino A.: Manuale di terapia clinica, Milano 1940. (67.177)
 Snellz A.: Les styles de l'ornement, Milano 1936. (67.247)
 Siffert M.: La poesia religiosa del risorgimento, Milano 1940. (II 64.489 — IV/34)
 Terani M.: Radiocronometria, Genova 1941. (II 67.266)
 Tenani M.: Tabelle per la misura barometrica delle altezze, Genova 1932. (II 67.264)
 Terminologia aeronautica, Roma 1936. (67.121)
 Trileoni F.: Funzioni analitiche, Bologna 1936. (67.233)
 Vatasso M.: Initia patrum allorum scriptorum ecclesiasticorum latinorum ex Mignei Patrologia et ex compendibus alia libris, Romae 1906—8. (II 67.273 — 16/7)
 Vitali G. & G. Sansone: Moderna teoria delle funzioni di variabile reale, Bologna 1935. (67.232)

PRESELIL SE JE SNOČI OB 9 MED ANGELČKE NAŠ LJUBLJENI

VASJA

POGREB BO V ČETRTEK, DNE 21. JANUARJA 1943, OB POL 4 POPOLDNE
Z ZAL, IZ KAPELICE SV. PETRA.

KDOR BI MU ŽELEL NATROSITI NA GROB CVETJA, NAJ DARUJE ZA SIROMAKE

LJUBLJANA, 20. JANUARJA 1943.

DR. JOŽA BASAJ Z RODBINO IN SORODSTVOM

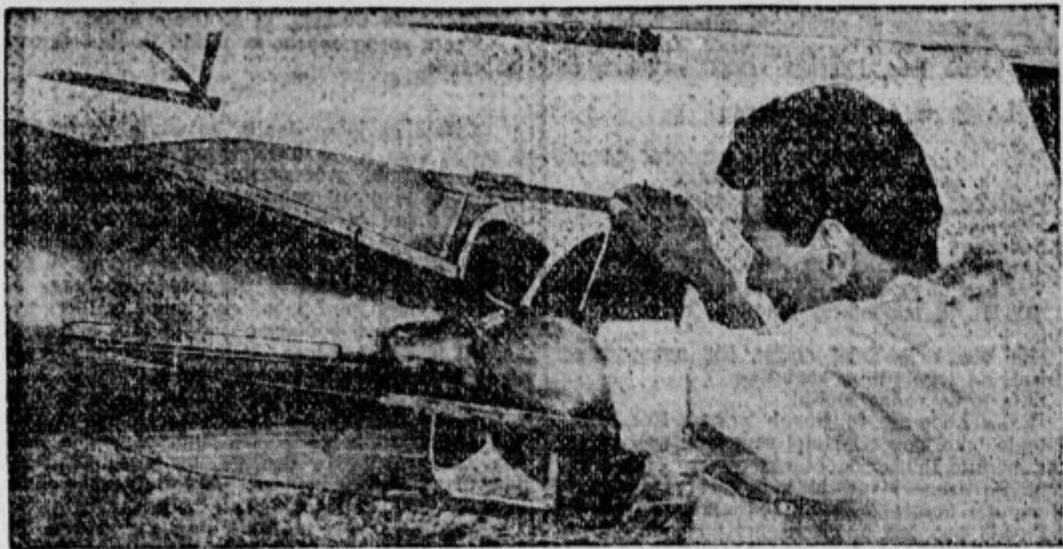
Vsem sorodnikom in znancem nanznamo žalostno vest, da je umrl v starosti 81 let naš ljubljani mož in oče, gospod

Petrič Jože

posestnik.

Pogreb bo v četrtek ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti Rožna dolina c. VII-9 na farno pokopališče na Viču. Ljubljana, dne 20. januarja 1943.

Alojzija, žena; Anton, Marija, Franciška, Nežka, Jožeta in Ivanka, otroci.

Na nekem italijanskem letalskem oporišču: Zadnje priprave pred odletom torpednega letala.

M. Zebić je zadovoljen z uspehi hrvatskega športa

Zagrebiški dopisnik belgrajskega nemškega dnevnika Donauzeitung je obiskal voditelja hrvatskega športa Miška Zebića in se z njim obširno razgovarjal o športnih uspehih Hrvatov v preteklem letu. O nalogah hrvatskega športa je izjavil Miško Zebić naslednje: »Razvoj športa pomeni za Hrvate vzgojo močne in zdrave mladine, ki predstavlja temeljni kamen naroda in ki daje državi vzorne vojsake. Razen tega pospešuje šport prijateljske odnose med narodi, kar pomeni za Hrvate razlog več, da poklanjajo športu največjo pozornost.«

Potem je povedal Miško Zebić, da mu je bilo kmalu potem, ko mu je bilo poverjeno vodstvo športa, omogočeno, da se je osebno seznanil s športnimi vodstvi Italije in Nemčije. Navezal je tudi stike s Slovaki, Madžari, Rumuni in Bolgari. Zlasti ga veselijo, da so ga merodajne osebnosti jugovzhodne Evrope pooblastile, da organizira skupno z njimi mednarodne tekme, ki bodo služile napredku športa v tem delu Evrope.

O nogometu je izjavil, da je med vsemi športi na Hrvatskem najpopularnejši. Nogomet goji tudi v malih mestih, hrvatska državna reprezentanca pa je zavezala v evropskem športu vidno mesto. »V zvezi s tem je treba poudariti, da so Hrvati v preteklem letu premagali Bolgare, da so dvakrat premagali slovaško državno reprezentanco, medtem ko sta se morali moštvu Rumunov in Madžarov zadovoljiti z neodločenimi izidi. Samo nemški in italijanski reprezentanci se je posrečilo, da sta premagali Hrvate. Če upoštevamo še uspešna gostovanja posameznih hrvatskih moštev v inozemstvu, tedaj je treba reči, da so bili hrvatski nogometaši v pretekli sezoni zelo aktivni.«

Kakor z nogometaši, tako je hrvatski športni vodja zadovoljen tudi z uspehi plavalcev. Ti so pokazali svojo kakovost na prvih mednarodnih tekmah v Zagrebu proti Slovaki, dosegli pa so tudi lepe uspehe z odličnimi nemškimi plavalci. »Pri tej priložnosti je vžela v hrvatskem plavalnem športu nova zvezda,« nadaljuje Miško Zebić. Tu misli na 18letnega Miloslaviča, ki je postavil po svojih presenetljivih zmagah na 100, 400 in 1500 m prosto tudi sijajno znamko na 100 m prosto, ko je preplaval to progo v eni minuti. Tekom letošnjega leta bodo priredili Hrvati svojevrstno plavalno tekmo, katere se bodo udeležili vsi najboljši plavalci Evrope. Pri tej tekmi bo

šlo za to, kdo je v prostem slogu absolutno najboljši. Vsak plavalec bo moral tekrovati na 100, 400 in 1500 m prosto, rezultati pa bodo pokazali najboljšega crawlista. Ta tekma se bo vršila v Zagrebu. Kakor doslej, tako bo posvečal hrvatski državni športni vodja tudi pozornost ljudskim šegam in starim športnim tradicijam. Posebej omenja tu suvanje »kamna z ramenik«, kar je na Hrvatskem narodni šport in pa viteško igro »Alkarov«, ki je v navadi v Sinju. Dodajmo, da je zaljake podobna slovenskemu števhanju. Alko igrajo na konjih, jezdec pa ima nalogo, da zadene s sulico poseben obroč, ki je nastavljen ob dirkalni progi.

Šport v kratkem

Belini, eden najboljših italijanskih tekačev na srednje proge, je padel kot topniški častnik. Belini je zastopal Italijo na zadnjem atletskem dvoboju z Nemčijo in postavil na 800 m izvrstno znamko 1:52,2 min.

Celovski igralci hokeja na ledu so doživeli v nedeljo, ko so igrali doma proti Breslavi, lep uspeh. Zmagali so z 18 : 4 in izločili breslavske drsalni klub iz nadaljnega državnega prvenstva. Zivahne tekme se je udeležilo 2000 gledalcev.

V okolici Beljaka bodo priredili prihodnjo nedeljo okrogno smuško prvenstvo za l. 1943. Tekmovali bodo v teku na 6 in 12 km in v skokih na 50 metrih skakalnic.

Velike drsne tekme na Nizozemskem. Nikjer na svetu nima drsalni šport toliko pristašev kot na Nizozemskem. Tam skoraj ni človeka, ki ne bi drsal v mladih letih iz veselja do športa, v zrelih pa iz potrebe. Umetno drsanje ni na Nizozemskem kaj prida razvito, zato pa imajo nenavadno velike tekme v hitrem drsanju. Poročila zadnjih dni vedo povedati o prireditvah, na katerih so sodelovale tisočglave množice drsalcev. Na severnem Nizozemskem so tekli nedavno na 60 km, z drsalniki na nogah seveda in po zamrznjenem kanalu, udeležencev pa je bilo nič manj kot 7835. Naravnost neverjetno pa je bilo število tekmovalcev, ki so se podali po Zuiderkem jezeru na otok Marke. To je bilo pravo ljudsko slavlje, ki je privabilo 12.000 drsalcev ženskega in moškega spola. V drugih krajih so tekmovali v hitrem drsanju na 70 in celo 90 km, udeležba pa je tudi znašala čez tisoč drsalcev obojega spola. O tradicionalnem drsanju na 130 km pa poročajo, da je moralo odpasti, ker je zapadel sneg.

Veliko nagrado Megeva so dobili tokrat Francozi. V alpski kombinaciji je zmagal med moškimi Pazzi, med ženskami pa Thiolierjeva.

O smučskih skokih prihajajo letos samo pičila poročila. Včeraj smo že poročali o prireditvi v Kranjski gori, na kateri je zmagal Rudi Finžgar s skokoma 35 in 33 m. Novšak je bil šele tretji. V nedeljo so bili na nogah tudi skakači solnograškega smučkega okrožja. Hans Willmer je postavil znamki 41 in 44 m, drugi pa je bil Rudi Gehring s skokoma 37 in 44 m. Najdaljše skoke preteklo nedelje so gledali na Saškem, kjer je zanesla skakalnica Schädlich 51 m daleč. Ko že poročamo o najdaljšem skoku, bo zanimivo dodati še kaj o najkrajših. V okolici Poznania so postavili novo skakalnico za naraščaj in tam se je odlikoval neki Friedenberg z rezultati 15, 16 in 17 m.

Ranjenci so tekmovali v plavanju. V monakovskem zimskem kopališču so priredili plavalne tekme za ranjence. Največ zanimanja je bilo seveda za waterpolo, v katerem sta tekmovali moštvi Monakova 99 in mestne reprezentance Salzburga. Zmagali so Monakovčani v razmerju 1:9.

V Oslu so se zbrali v nedeljo najhitrejši norveški drsalci. Tekmovali so v drsanju na 500 in 5000 m. Svetovni prvak v hitrem drsanju Hans Engnestangen je bil sicer prvi na 500 m v 45,2 sek., izgubil pa je tekmo na 5000 m. Proti priča-kovanju ga je prehitel Ingvar Hansen, ki je bil prvi na cilju s časom 9 min 10,4 sek., Engnestangen pa je bil drugi z zamudo 1,6 sek.

Izšla je nova knjiga „Sloveneve knjižnice“ — S. Lagerlöf:

„Dekle z Močevja“

Naslednji teden bo izšlo eno najlepših del H. Bordeaux-a „Sree in kri“

Prepričani smo, da bomo to knjigo znamenite švedske pisateljice — Nobelove nagajenka — katere nekatera dela so Slovenecem že zelo znana — vsem ustreli. — Knjigo dobite po knjižarnah in trafikah

Iz Hrvaške

Vrnitev hrvatskih prostovoljcev z vzhodnega bojišča v domovino. Proti koncu prejšnjega meseca so se pričele vračati v Zagreb posamezne skupine hrvatskih prostovoljcev, ki so se več mesecev borili proti Rusom na vzhodnem bojišču. Zadnja skupina teh prostovoljcev se je vrnila v Zagreb na novo leto. Na železniški postaji so jo slovesno sprejeli. Pri sprejemu so bili navzoči člani hrvatske vlade, zastopniki ustaških organizacij ter diplomatski in vojaški zastopniki držav Osi. Navzoč je bil tudi Poglavin, ki, kakor znano, po prevedbi prejšnjega hrvatskega vojnega ministra maršala Kvaternika v rezervno, vodi tudi resor hrvatskega domobranskega ministristva. Ko je privozil vojaški vlak na zagrebsko postajo, je vojaška godba zaigrala pozdravno koračnico, na kar so se hrvatski prostovoljci razvrstili na trgu Kralja Tomislava. Tu so nemški častniki kot poveljniki posameznih hrvatskih prostovoljskih skupin raportirali Poglavinu kot vrhovnemu poveljniku hrvatskih oboroženih sil. Poglavin se je nato podal z vsem svojim spremstvom na oder ter je imel na hrvatske prostovoljce daljši pozdravni nagovor, s katerim se jim je zahvaljeval tako v svojem, kakor tudi v imenu NDH za hrabrost in neustrašenost, s katero so se borili proti sovražniku, ki grozi uničiti evropsko kulturo. Bodočo nalogo hrvatskih prostovoljcev, ki jo bodo imeli hrvatski prostovoljci pod vodstvom svojih nemških poveljnikov z vzhodnega bojišča v domovini, je pa Poglavin označil z besedami: »Vi ste odšli, da v sestavi slavne nemške vojske izvršite svojo evropsko in hrvatsko dolžnost prav tako, kakor to delajo ostali vaši tovariši skupno s slavno italijansko vojsko na vzhodnem bojišču. Kakor se hrvatski prostovoljci hrabro in slavno bore na daljnem Vzhodu, po prostranih starih in kakor koli so tam proslavili hrvatsko ime, hrvatsko čast in hrvatsko orožje, je prav tako gotovo, da bodo v istem cilju tudi na mejah svoje lastne države in v sami državi nič manj hrabro in slavno izvršili svojo vojaško legionarsko dolžnost proti neprijatelju, kateri želi na mejah ali pa v sami državi škodovati koristim naroda, domovine in države.« Poglavin v svojem govoru nadalje izražal svoje prepričanje, da bodo hrvatski prostovoljci sedaj v domovini pokazali vsem sovražnikom in rušilcem notranjega reda, česa so se naučili v nemški vojski in v borbah na vzhodnem bojišču. Zatem je Poglavin izrekel toplo dobrodošlico v Zagrebu tudi vsem nemškim oficirjem, ki so skupno s hrvatskimi prostovoljci prispeli v Zagreb ter bodo sedaj skupno z njimi reševali naloge, katere jim bo zapalo vojaško poveljstvo. Poglavin se je nato odpravil v domobransko ministristvo, od koder se je kmalu pripeljal na Jelačićev trg, kjer je bilo že vse pripravljeno za mimohod hrvatskih prostovoljskih oddelkov. Ko je Poglavin zavzel svoje mesto na tribuni, je začel mimohod, ki je trajal nad eno uro. Hrvatski prostovoljci so koralaki pred Poglavinom z vsemi vrstami najmodernejšega orožja, s katerim so opremljene zavezniške vojske na vzhodnem bojišču.

Zakonska odredba o nepremičninah Zavoda za kolonizacijo. V Zagrebu je objavljena zakonska odredba o nepremičninah Zavoda za kolonizacijo. Po tej odredbi se nepremičnine, ki se od zavoda za kolonizacijo zemljiško-knjižno prenašajo na druge osebe, v času 20 let ne morejo brez pristanka omenjenega zavoda niti odtujiti niti obremeniti.

Saditev in odkup tobaka v NDH leta 1943. Finančni minister NDH je odobril predlog ravnateljstva hrvatske državne monopolne uprave o saditvi in odkupu tobaka v letu 1943. Po tem načrtu bodo na področju NDH to leto zasadili 322 milijonov tobaknih sadik. Cena tobaku iz hercegovaške in dalmatinske Hrvatske je določena na 8—72 kun, za tobak iz bosanske Hrvatske pa na 8—32 kun za kilogram.

Elektrifikacija vasi v zagrebski okolici. — Hrvatska državna uprava je v zadnjem času pričela sistematično izvrševati načrt za elektrifikacijo hrvatskega podeželja. V izvedbi tega načrta so pred dnevi dobile električno razsvetljavo občine Brdovec, Šibice, Javorje in Zdenči v zagrebski okolici.

V Sarajevu je umrl ravnatelj tamošnje Hrvatske državne tiskarne Rudolf Zaplata.

Samoborska spomenica. Ob 700-letnici obstoja Samobora je tamošnji pripravljali odbor za to proslavo izdal spominsko knjigo z izbranim gradivom iz zgodovine in sedanjosti samoborskega mesta.

Iz Srbije

Nova imena belgrajskih kinematografov. Po naročilu upravnika mesta Belgrada so tudi vsi belgrajski kinematografi spremenili svoja prejšnja imena ter se sedaj imenujejo takole: Koloseum, Srbijance, Urania, Knežev spomenik, Triglav, Sa-

vamala, Kasina, Nova Evropa, Rex, Sumadinac, Metropol, Takovo, Luksor, Nova Srbija, Bobi, Pašino brdo, Cyti, Terazije, Union, Kosovo, Novi Korso, Srbadija, Novaković in Oplene.

Smrt Jeremije Protića. V Belgradu je pred časom umrl bivši pomočnik finančnega ministra, bivši narodni poslanec in prvi komisar ministristva za narodno prehrano pod okriljem zasedbenih oblasti Jeremija Protić. Pokopali so ga na belgrajskem pokopališču.

Uprava Srbske književne zadruge. Srbski prosvetni minister je imenoval člane uprave Srbske književne zadruge. V ta odbor so imenovani: Svetislav Stefanović, književnik iz Belgrada, Dragutin Kostić, književnik iz Belgrada, Todor Manojlović, književnik iz Belgrada, Mladen Djurić, književnik iz Belgrada, Jeremija Stanojević, polkovnik iz Belgrada in Ilija Đukanović, državni svetnik v pokroju. Novoimenovani odbor bo vodil in opravljal vse funkcije v Književni zadrugi in bo o vsem poročal srbskemu prosvetnemu ministru.

21.

Spoznal sem tudi nevihto v divjini. Koča je imela zelo pomankljivo streho. Včasih sem bil premočen od kože, noči pa so bile mrzle. Zato sem na podstrešju napravil še stene, ki so me res dobro varovale. Tudi lestev sem si napravil, ki sem jo ponoči potegnil na podstrešje.

22.

Ko je divjala nevihta, ali ko so ob lepih mesečnih nočeh tulile in ščegetale divje živali okoli koč, nisem mogel spati. Premišljal sem o svojem bednem položaju. Sklenil sem kreniti drugam. Tudi lakota me je silila stran.

Smuške tekme v Mariboru

V soboto in nedeljo so priredili v okolici Maribora okrogno prvenstvo v smučanju. Poročila hvalijo organizacijo prireditve, izidi pa so bili naslednji:

Tekme v smuku A razred: 1. Kastner, 2. Segula, 3. Horvatin. B razred: 1. Maier, 2. Sinkovič, 3. Blažič.

Tekme v alpski kombinaciji: 1. Sevnšnikar, 2. Rungaldier, 3. Greif.

Skoki A razred: 1. Kastner in Segula, 2. Kleinwächter, B razred: 1. Šunko, 2. Debeljak. Med najmlajšimi naraščajniki je dosegel prvo mesto Heric.

Znameniti roman iz križarskih vojsk

»Roža sveta«

dobite po vseh knjižarnah in trafikah

Knjigo krase številne ilustracije znanega slikarja J. Beraneka

V kratkem bo izšla S. Lagerlöf: „DEKLE Z MOČEVJA“

TOMAŽ POKLUKAR:

Dan ni bil niti sončen, niti oblačen, niti podžigajoč, niti otočen. Nekam čudovito mirno, skoraj zaspano vreme je zajelo ozračje Pokljuke. Zdal se je šele ozrl preko gozdov v višave. Nekje nad Krmo je dremala Debela peč s svojim orjaško izbočenim hrbtom. Naprej je zagledal vrh Lipance z značilnim robom in sedlom. Visoko za belimi brati in sestrami se je vzpenjala mogočna triglavska piramida. Spoznal jo je, čeprav je bila ovita v mehke, blede meglice.

Matevž se je še oziral za Kamniški planinami na vzhodu, teh pa ni bilo videti. Spodaj pri domu so se pojavili prvi ljudje z dolgimi, temnimi deskami. Ne, Matevž jih ne bo čakal, danes hoče biti sam! Pognal se je v dolino in se odpravil s palicami, da so začele hlače trolatati. V obraz je brila mrzla sapa. Smuč je šumela po široki gazi, po kateri je sodil, da so jo zorali začetniki. Opazil je tudi sledove včerajšnjih padcev in ocenil po njih znanje gospode tam v domu. Bregovi, katere bi pre-

smukal Matevž z rokami v žepu, so bili še nedotaknjeni in nepohojeni. Le spodaj je motilo ubranost nekaj nerodnih, širokih smučin.

»Aha, tu so poskušali pluzne loke; dva, trije jih obvladajo za silo, ostali spadajo še v prvi razred osnovne smučarske šole. Škodate«

Prej ko v pol ure je bil na koncu planote. Tam je zagledal odrezan svet; začele so se strmine, ki se jih še ni dotaknil človek s smučmi na nogah. Spodaj je ležala prostorna dolina, nad njo orjaške bohinjske gore.

»Ah, če bi bilo sonce in mi razgrnilo svet na oni strani!«

Vreme pa je ostalo nespremenjeno, brez sonca in tudi brez vetra. Vse, kar je videl Matevž na planoti, je bil valovit svet, zdaj gol, zdaj obrasel s smrekami, jekami in macesni; tu pa tam je ždelo prazna pastirska bajta, skromen senik ali kaj podobnega.

Prvi dan je imel Matevž osem učen-

okrog 40 let. Vdano se je napravil kakor se spodobi za smučkega učitelja, ki ga ljudje ne sodijo samo po delu, pač pa tudi po zunanosti. Obklesal je siv športni suknjič, široke modre hlače, ki so padale čez kolena, svetlo sivo srajco z rdečo volneno kravatno, pa ljubke rokavice, ki mu jih je podarila Majda lani, in nogavice, ki jih je spletla letos. Na prsa si je pripel velik klubski znak, za klobuk pa kar dva: planinskega in lovskega. Manjkala mu je samo še pipa, vendar kaj bi z njo, ko je ne kadi.

Dve uri dopoldne je učil svoje ljudi hoditi po ravnam in navkreber, če se sme tako imenovati ravnina, po kateri smučki nazaj komaj tečejo. Opoldne je še poznal vsakogar po imenu ali stanu, ločil jih je tudi že v bolj ali manj prikupne.

Ne dolgočasno ni bilo z njimi, samo nekateri so bili sitni, ko so se zanimali za kristijanijo, pa še hoditi niso prav znali. Popoldne je imel že polne roke dela: gospodu doktorju niso držala stremena, Olga je imela predolge palice, gospa notarjeva pa bi rada posebno uro. Ne, za posebne ure ni bil navdušen, so preveč dolgočasne. Zato je sklenil, da bo popoldne skupna terenska vožnja ali točneje povedano, navaden sprehod proti Javorniku.

Bilo je dva dni pred božičem. Pred

kosilom je prispela na planino dolga vrsta čilih tekmovalcev in tudi Janez je bil med njimi. Ti so vedeli povedati, da je na poti še pet sani, pošto za goste pa so prinesli seboj.

Ves dom je oživel, ko so prišli fantje, katerim je bila »koča« pravzaprav namenjena. Kdo ve, kaj vse bi počeli, če ne bi imeli seboj trenerja, ki jih je znal poštno zaposliti. Vse razposajenost jim je pregnal, ko je krenil z njimi jutraj na progo, ki jim je bila moč; ko so prihajali nazaj, so bili krotki kot jagnjeta. Radi pa so pripovedovali, kje so vse bili in kako izvrstno zna trener zbirati smer, pri kateri se vsega naučijo: smuka, vzpona, teka in tehnike.

Na biljo jutraj je snežilo že drugi dan. Jenjalo je šele popoldne, ni se pa zjasnilo. Vse, kar si mogel razločiti zunaj, je bila pol zidana, pol lesena stavba doma, sneg in drevje. Edini znak življenja je bil dim, ki se je vlekel nad streho in se izgubljal v svinčeni barvi neba.

Je bilo pa v domu tem živahnije. Natakalice so krasile mize z drobnim smrečjem in belim drevesnim mahom, klubski ljudje pa so krasili veliko božično drevo. Dvoje, troje družin se je umaknilo med štiri stene, da bi praznovali svetli večer na samem.

Matevž je bil pri tekmovalcih, ki so

drobili smrečje, sestavljali hlevček iz lubja in postavljali papirnate pastirce. Marsikdo je prinesel seboj kaj božičnega: sladkarije, svečke, čokolado, orglice in podobno. Pred večerom so se ljudje preoblekli; nekateri so se napravili praznično, drugi pa so se imeli. Tekmovalci so se zadovoljili s tem, da so si nadeli sveže perilo in si zavezali pisane rute groz vratu. Po hodnikih hotela so se čule gramofonske plošče, tu pa tam so tudi tiho prepevali.

Razpoloženje je bilo praznično, ne pa veselo in tudi ne toplo. Matevž je čutil, da je za tak večer preveč ljudi skupaj in preveč različnih. Pripel si je smuč, vzel svetilko in se umaknil v breg. Napolnjal je oči, da bi zagledal kjerkoli človeško domovje s svetlimi okni, vendar zaman. Ko je izginil smučarski dom za ovinkom, je bil v temi, ki ni bila črna, pač pa modrikasta in pomirjevalna. Na severni strani neba se je svetilo nekaj zvezd; zdelo se mu je, da bi jih lahko preštel na prste.

»Kakšna škoda, da ni nočjo nebo jasno,« se je pritoževal v mislih. Z žepno svetilko si je svetil po snegu, žarek svetlobe mu je bil za tovariša.

»Pa so pravili, da je sveti večer v planinah tako lep! Ne, to je večer, ko spadaš k družini, k veliki mizi, kjer sedita oči in mati, k ozračju, ki ga doseže božična pesem zvonov...«

A. Fogazzaro:

88

Palača ob jezeru

Slišati je bilo slabotno stokanje.
»Dona Marina,« je dejal Steinegge.
Veza ni odgovoril, ampak je še vedno prisluškoval. Vse je bilo zopet tiho. Tedaj pa je Veza, kakor da bi se prebudil iz sanj, začel razburjeno govoriti:
»Strahotne stvari! So vam kaj pripovedovali?«
»Da, župnik mi je nekaj povedal.«
»Niti predstavljati si ne morete, kakšen je bil tisti trenutek.«
Veza je začel natančno opisovati vse dogodke. Govoril je tiho in od časa do časa zopet prisluhnil.
»Šel sem iz grofove sobe z odvetnikom. Zagledala sva Marino v groznem stanju. Ni kričala, ker je z zobmi pograbila Silla za obleko na prsih. Samo stokala je. Poklicali smo zdravnika, sobarico in vrtnarjevo ženo. Z velikim trudom so jo spravili v njeno sobo, ne da bi komu uspelo, da bi ji odprl usta. Kaj se je zgodilo potem, ne vem popolnoma točno. Zdi se, da je še vedno besnela. Zdal se je nekoliko pomirila; a še malo prej je tako grozno vpila. Vse njeno vpitje in zmerjanje je veljalo onemu. On pa je zdaj tam, razumete? Tudi za hip se ni oddaljil od nje. Neverjetno! Ali že veste, da sta bila nocoj, ko je ubogi Cezar dobil zadnji napad, skupaj?«
»Skupaj?«
»Da, skupaj. Fani lu je videla.«
»Moj Bog!« je vzkliznil Steinegge in razširil roke.

»Bila sta skupaj,« je ponovil Veza. »V trenutku je vsa hiša vedela o tem.«
»Gospod Veza,« se je v tem trenutku oglašil Nepo pri vratih, ki so vodila v ložo. »Prosim vas, če bi hoteli priti za trenutek sem.«
Veza je odšel, a se je prav kmalu spet vrnil. Kaka zmeda! je dejal, »že veste, da odputujeta?«
»Kdo?«
»Grofica in grof Salvador. Kaj hočemo? Kakor hitro je grof izdihnil, Nepo ni izgubil časa. Poiskal in našel je oporo, ki je bila napisana pred dvema tednoma. Bolnišnica v Novari je glavna dedinja. Grof Nepo dobi v dar 300.000 lir. Marina pa nič. Grof Cezar se je kot pravi plemič spomnil vseh, tudi vas. Meni je poverjena izvršitev oporoke. Popolnoma naravno je, da grof Nepo in njegova mati oddida, Saj bi tudi ne bilo čudno. Grof Nepo je hotel nekaj rogoviliti in se celo dvobojevati, a so ga prav kmalu pomirili.«
Kati je prišla sporočiti Vezi, da ga želi grofica, in Steinegge je zopet ostal sam. Naslonjen na ograjo je razmišljal o tem, kar je slišal. Ali je mogoče, da se je znal Silla tako potvarjati? Za vsako ceno je hotel govoriti z njim. Iz Marinine sobe ni bilo slišati nobenega glasu več, iz drugega dela hiše pa je prihajalo govorjenje, slišalo se je loputanje vrat in brnenje zvončkov. Steinegge je dolgo časa čakal, z očmi uprtimi v vrata, skozi katera bi moral priti Silla.
Končno je zastikal po hodniku korake dveh ljudi. Prisluhnil je, a ni slišal nikakega razgovora. Končno so se vrata odprla.
»Torej sva dogovorjena, gospod doktor,« je dejal Silla. »Poročajte o težkem stanju, v katerem sem moral priskočiti na pomoč, in o tem, kako je

z njo zdaj. Če bi me kdo iskal, povejte, da bom čez uro prišel sem v ložo.«
Njegov glas je bil strahotno miren. Nekdo, ki je držal v roki svetilko, se je vrnil. Zdravnik je odhitel preko lože, Silla je vstopil nekoliko za njim.
Steinegge mu je stopil nasproti.
»Gospod Silla,« je dejal.
Silla mu ni odgovoril; niti pogledal ga ni. Odšel je k ograji in se naslonil nanjo.
Steinegge se mu je še bolj približal.
»Gospod Silla, me ne poznate več?«
Nobenega odgovora.
»Ah! Če je tako, tudi prav.«
Vrnil se je na svoje prejšnje mesto in umolknil. Gledal je mladeniča, medtem ko se ta ni ganil.
»Ne vem,« je dejal starec čez nekaj časa; »mislim, da tega nisem zaslužil.«
Silla je še vedno molčal.
»Kako hudo je, če človek prihaja kot prijatelj in je tako sprejet! Hotel sem vam reči samo, da bi mi bilo ljubše, da bi vas nikdar več ne videl tu. Še druge stvari bi vam bil rad povedal. Ker pa me nečete poslušati, odhajam. Zbogom!«
Po teh besedah je krenil proti izhodu. Tedaj pa je dejal Silla, ne da bi se okrenil:
»Povejte svoji hčerki, da sem držal besedo in se pogreznil na dno.«
»Moji hčerki? To?«
»Da, Zdalj pa pojdite! Pojdite!« je ponovil, ko je videl, da se mu hoče Steinegge zopet približati. Starec je vdano sklonil glavo in odšel.
Tih spoved je šel preko dvorišča. Nekaj trenutkov pozneje je prišel Veza v ložo in povedal Silli, da sta grof in grofica Salvador odšla

v vrtnarjevo hišico, kjer bosta čakala na voz. Dejal mu je tudi, da bi mu rad sporočil nekatera določila grofa Cezarja, ki se tičejo njega.
Vrata so se zaprla za njima in loža je ostala prazna.
V.
Začelo se je že daniti, ko se je Veza vrnil v svojo sobo in se naslonil na okno. Veza mu je povedal, da grof Marini ni zapustil ničesar, njemu pa je pustil pohištvo njegove matere, skrinjice s pisimi in deset tisoč lir, kot nagrado za spis, ki ga je prejšnje leto začel in ki naj bi ga končal, kadar bi se mu to zdelo primerno. A zdaj ni mislil na to. Čutil je vso težo sramotnega dejanja in videl pred seboj eno samo rešitev: zvezati se je moral z Marino, naj je bila blazna ali ne. Bil je čudno miren. Zdel se je počitka. Vrgel se je na posteljo in kmalu zaspal.
V sanjah je zagledal nekoga, ki je že pred nek znanec njegove družine, ki je že pred leti naredil samomor. Prikazen se mu je nasmešnila in Silla je takoj razumel, kaj hoče.
Zbudil se je ves izmučen in premražen. Ponovil si je to, kar je spoznal v sanjah. »Najbolje bo, če umrem.« Vstal je s postelje in sedel k mizi. Moral je pisati sorodnikom in gospodinji. Ko je hotel vzeti pero v roko, je čele opazil pismo, ki mu ga je ponoči prinesel Riko. Pogledal ga je, a ker ni poznal pisave, ga je malomarno odinil. Začel je pisati stricu. Čez nekaj časa pa je le odložil pero in vzel pismo.
Nobenega naslova ni bilo na njem in ne datuma.

Nerodna zadeva

»Gospod ravnatelj, blagajnik je izginil.«
»Menda ste ja pregledali blagajniško omaro?«
»Seveda sem, Pa ga tudi tam ni.«

Mali oglasi

Sobe

Lepo opremljeno sobo
toplo, iscem. Ponudbe na
upravo »Slov.« pod »Do-
ber plačnik« št. 396. (s)

Živali

Psa-čuvaja
kupim. A. Košmerlj, Sv.
Petra cesta 80. (j)

TEL. **KINO SLOGA** 27-30
Zena od včeraj in ona od jutri, kakor jo
opazuje mož v filmu
»Devojka«
V gl. vlogi: Willy Fritsch in Camilla Horn.
Predstave od 14.30 dalje. Konec ob 20.15.

TEL. **KINO UNION** 22-21
Od odrske plesalke do kmetice — dunajsko
koroška zgodba
»Vse zaradi ljubezni«
V gl. vlogi: Gusti Huber, Wolf Albach Retty
PREDSTAVE:
ob delavnih ob 14 in 18.15; ob nedeljah in
praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in ob 18.30.

TEL. **KINO MATICA** 22-41
Tajinstvena ljubezenska drama
»Molčeca usta«
z znanimi igralci: Fosco Giachetti, Annette
Bach, Andrea Checchi, Carlo Campanini.
PREDSTAVE:
dnevno ob 14.30, 16.30 in 18.30; ob nedeljah
in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30.

Službe

Dobe:
Instrumentalko
popolnoma izvežbano k
zobozdravniku, isčem. —
Nastop službe po dogo-
voru. Ponudbe poslati na
upravo »Slov.« pod »št.
20« 406. (b)

Kupimo

Perzijsko preprogo
pravo — kupim za svoj
dom. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Brez
posredovanja« št. 292. (k)

Kupimo:
vseh vrst snažno pohi-
štvo, pisalne in pogrez-
ljive sivalne stroje, glo-
boke otroške vozičke, ga-
šperke, štedilnike, gra-
mofon kovčge in dobro
ohranjene plošče — ter
druge uporabne predme-
te prodaste v trgovini
»OGLED«, Mestni trg 3
(vhod skozi vežo).

Seno
kupi Gospodarska zve-
za, Ljubljana, Bleiwei-
sova cesta št. 29.

Prodamo

Mize in stole
dobro ohranjene, prodam
po nizki ceni. Vprašati:
Poljanska cesta št. 7,
gostilna.

Suhe gobe
in sveže pomaranče pro-
daja Gospodarska zveza
v svojem skladišču na
Bleiweisovi cesti št. 29.

Razprodaja sank
različnih velikosti — več
komadov, po zelo ugod-
ni ceni naprodaj. Gaso-
geno — Merkur, Puhar-
jeva 6.

Gasperke, peči
in štedilnike različne ve-
likosti, več komadov —
zelo ugodno razproda pri
Gasogenu — Merkur, Pu-
harjeva 6.

O čudežu Osram žarnice

Del prodigio della Lampada Osram

Come una buona stule risparmia carbone, utilizzan-
do economicamente, così la lampada OSRAM-D
risparmia corrente perchè questa viene vantaggiosa-
mente trasformata in luce. Le lampade OSRAM-D
hanno il filamento a doppia spirale.

Questo significa:
Minor consumo di corrente - alta efficienza luminosa.
LAMPAD E OSRAM-D molta luce e poco consumo

Kakor dobra pec prihrani premog,
če ga uporablja ekonomično, tako
prihrani žarnica OSRAM-D tok,
ker ga le-ta spreminja z uspehom
v svetlobo.

OSRAM-D ŽARNICA

mного svetlobe in majhna poraba

G 7

Il mio bambino è a letto con l'influenza ... Moj otrok je zbolel za influenco ...

In vendita in tutte le farmacie
Dobbi se v vsaki lekarni

E' INUTILE SOFFRIRE!
ZAKAJ BI TRPELI!

Le così dette forme influenzali comprendono,
accanto alla vera influenza, quel complesso di
malattie invernali rappresentate da tosse, febbre,
faringiti, tracheiti, bronchiti.
In tutti i casi da raffreddamento è rimedio
sovrano la „**RODINA**“

Takó zvane oblike influenze obsegajo, poleg
resnične influenze, še množico zimskih obolenj,
kakor so kašelj, mrzlica, onetja grla in sapnika,
bronhitis.

Protí vsem beleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influenze

Skrivnost skrivljene sveče

Roman

Tiste tri mesece sem spoznal Albanijo in
svojih izkustev nikdar ne pozabim.
Če je na tem božjem svetu kje kak boljši
človek kot Hiabam Hussein Effendi, jaz nisem
naletel še nanj. On mi je preskrbel denar, da
sem lahko odšel iz Albanije. Prosil sem ga, da
bi mi dal tudi nož, s katerim je umoril Salvo-
lija. Izvedel je, da je Kara na Angleškem in
mi je o tem Grku marsikaj povedal, česar prej
nisem vedel. Šel sem čez Italijo in prišel do
Milana. Tam sem izvedel, da je prišel pred ne-
kaj dnevi neki čudaški Anglež na nekem juž-
noameriškem parniku v Genovo in da stanuje
nevarno bolan v mojem hotelu.
Moj hotel, kaj bi pravil, ni bil med naj-
dražjimi in najbrž sva bila edina Angleža v
mestu. Nisem si mogel kaj, da ga ne bi obiskal
in pogledal, ali bi mogel rečevo kaj pomagati.
Na prvi pogled sem videl, da ne bo nič več
z njim. Zdelo se mi je, da sem ga že nekje
videl, in ko sem gledal okoli, da bi našel kaj,
ob čemer bi se ga spomnil, sem odkril njegovo
ime in takoj sem se znašel.
Bil je George Gathercole, ki se je vrnil iz
Južne Amerike. Obol je za malarijo in blju-
val kri. Teden dni sem se z nekim italijanskim
zdravnikom obupno trudil, da bi mu rešila
življenje. Bil je težek bolnik, — John Lexman
se je ob spominu nasmešnil —, strupen kakor
vitriol, ko je govoril, nestrpen in gospodaven

v občevanju s prijatelji. Tako je bil na primer
strahovito občutljiv zaradi izgubljene roke. Ni-
ti meni niti zdravniku ni dovolil v sobo, dokler
ni bil do vratu zadelan, in v najini navzočnosti
ni ne jedel ne pil. In vendar je bil med po-
gumnimi najpogumnejši in se zase ni nič bal.
Zal mu je bilo edino to, da ni mogel dokončati
svoje knjige. Kljub neupogljivi volji se ven-
dar ni rešil. Umril je 17. januarja tega leta.
Jaz sem bil tedaj v Genovi, kamor sem odšel
na njegovo prošnjo, da bi prevzel njegovo
prtljago. Ko sem se vrnil, je bil že pokopan.
Pregledal sem njegove papirje in tedaj sem si
zamislil, kako bi se približal Karu.
Našel sem neko Grkovo pismo, ki mu ga
je poslal v Buenos Ayres, češ da pričakuje
njegov povratek. Tedaj sem se bliskoma spo-
nil, kar mi je povedal Kara, da je poslal Geo-
geja Gathercola v Južno Ameriko, kjer naj bi
preiskal neke zlatonosne pokrajine. Odločil sem
se, da ubijem Kara, in sicer tako, da se mi
posreči zabrisati sleherni sled, da bi bil jaz
morič.
Kakor je imel na načrt, da bi me spravil
s sveta, in je skrbno premislil sleherni korak
in zabrisal sled, tako sem tudi jaz zamislil
njegov smrt, ne da bi me potem kdo sumil.
Njegovo hišo sem poznal. Vedel sem, kake
navade ima. Znano mi je bilo, kako se je bal,
ko je bil na Angleškem, daleč od svojih fev-
dalnih straž, ki so ga v Albaniji varovale. Ve-
del sem, kako je z njegovimi slovitiimi vrati
in jeklenim zapahom, in sklenil sem, da ga
kljub vsej njegovi previdnosti usmrtim, ko mu
prej še povem, da poznam vse njegovo dejanje
in nehanje.

Gathercole je imel kakih 140 šterlingov de-
narja. Sto sem jih vzel zase, vedoč, da jih
bom v Londonu lahko dedičem vrnil, ostanek
in vse listine, razen tistih, s katerimi bi se
lahko Karu izpričal, sem zročil angleškemu
konzulu.
Nisem se dosti razlikoval od rajnega.
Zrastla mi je precej divja brada, čudaštvo Ga-
thercolovo sem pa tudi poznal, da bi lahko
igral njegovo vlogo. Prvi moj korak je bil, da
posredno obvestim javnost o svojem povratku.
Dovolj spreten časnikar sem, dokaj razgledan
in z znanjem, ki sem ga izpopolnil ob knjigah
v Britanskem muzeju, sem spisal tehten članek
o Patagoniji.
Poslal sem ga v »Times« s posetnico G. Ga-
thercola in, kakor veste, so ga priobčili. Drugi
korak je bil, da sem poiskal primerno stano-
vanje med Chelso in Scotland Yardom. Imel
sem srečo in našel opremljeno stanovanje, čigar
najemnik je odšel za tri mesece na jug v Fran-
cijo. Najemino sem plačal vnaprej in ker sem
opustil vse čudaške posebnosti, s katerimi sem
predstavljval Gathercola, sem moral napraviti
na gospodarja dober vtis. Sprejel me je brez
vseh pomislekov.
Nato sem si dal napraviti nekaj novih
oblek, ne v Londonu, — je rekel, smeje se, —
temveč v Manchesteru in se nosil kar najbolj
čedno, da bi me pozneje ne prepoznali. Ko sem
imel v svojem stanovanju vse pripravljeno,
sem si določil dan. Zjutraj sem odposlal dva
kovčega z večino svojih osebnih stvari v hotel
Great Midland.

Popoldne sem odšel na Cadogan Square in
hodil tam okoli, dokler nisem opazil, da se je
Kara odpravil. Bilo je to prvič, da sem ga vi-
del, odkar sem zapustil Albanijo. Moral sem
zbrati vse moči, da sem se premagal in nisem
skočil za njim, da bi ga s svojimi rokami raz-
trgal.
Ko mi je izginil iz vida, sem vstopil in na-
stopal popolnoma tako kot ubogi Gathercole.
Začetek se je ponesrečil, ker sem v hišniku ta-
koj ob prvem pogledu spoznal svojega tova-
riša iz ječe, in sicer prav tistega, ki je bil z
menoj v čuvajevi hišici na dan mojega bega
iz Dartmoora. Nisem se mogel glede njega
motiti in ko sem zaslišal njegov glas, sem bil
gotov. Vprašal sem se, če bi me mogel kljub
bradi in očalam prepoznati.
Pa me ni, čeprav sem mu nudil vse mož-
nosti. Sklonil sem se mu z obrazom prav pred
nos in ob mojem drugem obisku sem ga na
čudaški Gathercolov način silil, naj si ogleda
mojo sivo brado. Bil sem vendarle zadovoljen
s svojim prvim poskusom in se nato vrnil v
svoje stanovanje na Viktorija Streetu ter ča-
kal večera.
Med tem ko sem čakal, da Kara odide, sem
ogledoval hišo in ugotovil, da sta speljani s
strehe dve ločeni telefonski žici. Ne da bi ve-
del, sem uganil, da mora biti ena v zvezi s
posebnim, osebnim Karovim telefonom. Ker mi
je bilo znano, kako se Kara boji, sem domne-
val, da ima neposredno zvezo s kako policijs-
ko postajo ali vsaj s kako podobno stražo.
Prav tako je imel urejeno tudi v Albaniji,
kjer je zvezal svojo palačo s policijsko postajo
v Lesu. To mi je povedal Hussein.